

Onderwijs

945.3

De nieuwe Koningschool aan de Loolaan

F. W. Burger

"Majesteit, de slechtste school die ik ken, staat onder de rook van uw paleis", aldus de woorden van de schoolopziener van het district waartoe ook Apeldoorn behoorde, geuit als reactie op de vraag van Koning Willem III, vroeg in het jaar 1851, hoe het er wel met het onderwijs bijstond. Dat was een oordeel dat tot een onmiddellijke reactie van de koning leidde en de stichting van de "Koningschool" in snel tempo tot gevolg had. Dadelijk werd dan ook een bouwplan uitgewerkt, zelfs een degelijk schoolprogramma overdacht en een reglement omtrent bestuur en inrichting al op 15 april goedgekeurd en vastgesteld. Zo kon alreeds op 26 april de eerste steen aan de Loolaan worden gelegd, nu dus 120 jaren geleden. Binnen een jaar werd het personeel geïnstalleerd en op 3 mei 1852 werd de school geopend. Officieel was het de "School van Z.M. Koning Willem III", later, na het huwelijk op 7 januari 1879 met koningin Emma: "School van Z.M. Koning Willem III en H.M. Koningin Emma der Nederlanden".

Het werd een gewone lagere school, ofschoon de koning aanvankelijk wel het plan had verder te gaan en er vakonderwijs aan wilde verbinden, er een soort nijverheidsschool van wilde maken. Wel werden er avondcursussen, later avondschool, voor verdere ontwikkeling gegeven, terwijl ook vak-tekenonderwijs tot ontwikkeling kwam. De koning besteedde alles voor de school uit eigen middelen en viel zelf wel eens onverwacht binnen om de leerlingen te overhoren! (1)

De Koningschool heeft altijd een goede naam behouden. Daar de uitbreiding van het onderwijs eigenlijk nooit goed uit de verf kwam, poogde de koning wel de verdere ontwikkeling van de leerlingen te stimuleren en gaf hij zelfs persoonlijk gelegenheid aan drie van hen de Landbouwschool te Groningen te bezoeken. Deze mochten na het behalen van het diploma in 1859 verder studeren aan de Academie te Karlsruhe voor het houtvesterschap, waarmede hij alreeds daadwerkelijk de bosbouwopleiding bevorderde. Een van

Foto: Henk van 't Veen.

Foto: Anefo.

hen heeft het inderdaad tot plaatsing bij "de Boschcultuur" op Java gebracht en eindigde zijn loopbaan als hoofdinspecteur. Jammer dat we niet weten wie dat was, want het bleef wel bij één keer. Verscheidene van onze (oud-)leden, wonende te Apeldoorn, hebben de Koningsschool afgelopen, zo treffen we onder de oud-leerlingen aan: J. A. van Steijn, P. M. Tutein Nolthenius, A. M. E. Overdijkink en G. A. Overdijkink, voor de laatste twee niet zo verwonderlijk, daar hun vader jarenlang hoofd van de school is geweest (1893-1914).

In 1960, toen men tot het inzicht kwam, dat er voldoende goede lagere scholen in Apeldoorn tot stand waren gekomen, bestond er voor het College van Regenten – het bestuur van de school – niet langer de noodzaak om de Koningsschool als zodanig in stand te houden en werd de Bosbouwtechnische School in het oude gebouw tot stand gebracht, de eerste school voor lager bosbouwonderwijs in ons land. In bosbouwkringen leefde de gedachte, dat de werker in het bos, wat de algemene ontwikkeling, de vakkennis en de vakvaardigheid betreft, op dezelfde hoogte diende te staan als de vakman in de overige ambachten. De Koningsschool in Apeldoorn, gelegen temidden van uitgestrekte bossen, was wel een ideale plaats voor vestiging van een dergelijke opleiding.

Hoe over die opleiding aan de toen aangevangen school werd gedacht, verwijs ik naar hetgeen hierover reeds eerder in dit tijdschrift werd medegedeeld (2, 3), terwijl het onderwijsprogramma (4) en de jaarverslagen van de school steeds de recente ontwikkelingen geven.

Onder de bekwame leiding van de directeur W. Olt-huis, is de school sterk gegroeid. Het oude gebouw werd op den duur echter wel wat te klein en onpraktisch voor het gestelde doel. Er werden plannen gemaakt voor een geheel nieuw gebouw en H.K.H. Prinses Wilhelmina verleende kort voor haar overlijden, toestemming tot slooping van het oude en in 1968 werd met de bouw begonnen. En nu werd het zeer moderne prettig frisse gebouw officieel geopend door H.M. Koningin Juliana op 23 april 1971 met een symbolische planting van een herinneringsboom – *Tilia tomentosa* – voor het terras van de aula door H.M. zelf.

De school beschikt nu over vijf theorielokalen, waaronder een natuurkundepacticum, een bosbouwpracticum, drie praktijklokalen, een gymnastieklokaal met kleed- en doucheruimten en een aula. Na de start in 1960 met 43 leerlingen is de cursus 1970/1971 begonnen met 156 leerlingen, terwijl nu acht leraren en zes vakleraren de lessen verzorgen. Na de zesjarige lagere school duurt deze opleiding vier jaren, waarna doorstroming voor de iets meer theoretische opleiding, bijvoorbeeld naar de Middelbare Bosbouwschool te Arnhem, mogelijk is. De meer praktische afdeling geeft toegang tot een verdere tweejarige gerichte praktische opleiding in het kader van het "Leerlingenstelsel voor de Bosbouw", gepaard aan tewerkstelling in bosbedrijven, met als resultaat het vakdiploma. Zij kunnen dan bosbaas, bos- of recreatie-opzichter of reservaatbewaker worden.

De openingsdag werd tot een feestdag gemaakt, gesteund door de leerlingen, waarvan wij ook een deel aan het werk zagen. De voorzitter van het Bestuur, ir. E. Reinders, Opperhoutvester van H.M. de Koningin, leidde deze bijeenkomst in en met de Directeur gaven zij samen een en ander van de ontwikkeling van de bosbouw en die van de school, waarover hiervoor al werd gehandeld. Met de huidige ontwikkeling van de bosbouw is deze school net op tijd gekomen. Veel dank werd gebracht aan het Koninklijk Huis, dat steeds de volle belangstelling voor de school is blijven tonen en dat de bossen van Het Loo altijd voor de praktische oefening van de leerlingen beschikbaar heeft gesteld. Bij de dankwoorden werden ook niet vergeten de architect C. van der Beld te Apeldoorn, het aannemersbedrijf N.V. Brand en de beeldhouwer Nachenius, die zeer bezienwaardige voorstellingen van bos en mieren wrochtte.

Met ir. E. Bollen, hoofdinspecteur van het Landbouwonderwijs, kan men terecht zeggen, dat men trots kan zijn op de totstandkoming van de bij uitstek "Groene School", de vernieuwde "Koningsschool".

Literatuur

- 1 De honderdjarige Koningsschool, 1852-1952, J. M. Kerkmeyer, 1952.
- 2 Opening Bosbouwtechnische School. Red. Ned. Bosbouw Tijdschr. 33 (3) 1961 (73-74).
- 3 De Bosbouw Technische School. W. Olthuis. Ned. Bosb. Tijdschr. 39 (2) 1967 (42-47).
- 4 Technische Opleiding voor het lager personeel in Bosbedrijven. Brochure van de Stichting "School van Z.M. Koning Willem III en H.M. Koningin Emma der Nederlanden".

Cultuurtechnische najaarsbijeenkomst 1971

De gezamenlijke najaarsbijeenkomst 1971 van Sectie en Studiekring voor Cultuurtechniek is gewijd aan "Landinrichting in Nederland als onderwerp van studie" en wordt gehouden op vrijdag 5 november 1971 in het Staringgebouw te Wageningen.

Het voorlopige programma luidt:

10.15 uur	Ontvangst. Koffie.
10.30-10.35 uur	Opening door de voorzitter van de Sectie voor Cultuurtechniek prof. ir. J. L. Klein.
10.35-10.45 uur	Inleiding door de discussieleider prof. dr. ir. F. Maas.
10.45-11.30 uur	Prof. dr. ir. F. Hellinga; Ontwikkelingen in het bodemgebruik.
11.30-12.15 uur	Prof. ir. C. Bijkerk; Methodologische aspecten.
12.15-13.30 uur	Lunchpauze.
13.30-14.15 uur	Ir. J. van den Bos; De functies van het bos.
14.15-15.00 uur	Ir. J. Vallen; Vormgeving.
15.00-15.30 uur	Theepauze.
15.30-16.15 uur	Discussie onder leiding van de discussieleider.
16.15-16.30 uur	Samenvatting door de discussieleider.
16.30 uur	Sluiting door de voorzitter.

Naast de leden van de Sectie en Studiekring voor Cultuurtechniek worden tevens uitgenodigd de leden van de Studiekring van de Koninklijke Nederlandse Bosbouw Vereniging en de leden van de Bond van Nederlandse Tuin- en Landschapsarchitecten.